

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІБЛІОТЕКА
ВІДДІЛ ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ РОБОТИ

***Правила складання
бібліографічного опису до списку
джерел використаної інформації***

**/ Методичні рекомендації з впровадження ДСТУ ГОСТ
7.1:2006 "Бібліографічний запис. Бібліографічний опис.
Загальні вимоги та правила складання" /**

Запоріжжя 2011

Правила складання бібліографічного опису до списку джерел використаної інформації: методичні рекомендації з впровадження ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання" / упоряд. І. В. Каминіна; відп. за вип. Т. В. Карпенко. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2011. – 25 с.

Мета даних методичних рекомендацій – допомогти студентам, магістрантам і аспірантам правильно скласти бібліографічний опис документу та оформити бібліографічний список до наукової роботи.

Автор-упорядник: І. В. Каминіна, завідувача відділом довідково-бібліографічної та інформаційної роботи.

Відповідальний за випуск: Т. В. Карпенко, директор бібліотеки ЗДМУ

Методичні рекомендації розглянуті та затверджені на засіданні методичної ради бібліотеки ЗДМУ (протокол № 1 від 4 лютого 2011 р.)

Зміст

1. Передмова	4
2. Основні правила	5
3. Основні області та елементи однорівневого бібліографічного опису	8
4. Особливості складання багаторівневого бібліографічного опису	12
5. Особливості аналітичного бібліографічного опису	13
6. Складання бібліографічного опису на електронні ресурси	15
7. Зразки бібліографічних описів	18
8. Література	25

1. Передмова

Для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації розроблено новий національний стандарт ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання", який набув чинності 1 липня 2007 року. Він є базовим для системи стандартів, правил, методичних посібників зі складання бібліографічного опису. Стандарт визначає загальні вимоги і правила складання бібліографічного опису документа, його частини чи групи документів: набір областей та елементів бібліографічного опису, послідовність їхнього розміщення, наповнення і спосіб подання елементів, застосування приписаної пунктуації та скорочень. Незалежно від сфери діяльності, всім науковцям корисно знати вимоги ДСТУ ГОСТ 7.1.: 2006. Пропоновані рекомендації, розроблені на його основі, розглядають основні вимоги складання бібліографічного опису.

Новий стандарт введено на заміну п'яти стандартів — ГОСТ 7.1—84 СИБИД "Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления"; ГОСТ 7.16—79 "СИБИД. Библиографическое описание нотных изданий"; ГОСТ 7.18—79 "СИБИД. Библиографическое описание картографических изданий"; ГОСТ 7.34—81 "СИБИД. Библиографическое описание изоизданий"; ГОСТ 7.40—82 "СИБИД. Библиографическое описание аудиовизуальных материалов".

Новий стандарт вміщує тільки універсальні правила, спільні для всіх видів документів.

2. Основні правила

1. *Джерелом інформації* для складання бібліографічного опису є документ в цілому. Головним джерелом інформації є елемент документа, який уміщує основні вихідні та аналогічні їм відомості — **титульний аркуш, титульний екран, етикетка, наклейка тощо**. Якщо головне джерело інформації відсутнє (наприклад, етикетка на аудіовізуальному документі) чи недоступне (наприклад, титульний екран електронного ресурсу), вибирають джерело інформації, альтернативне головному (**обкладинка, суперобкладинка, задній бік палітурки**).

2. Дві функції пунктуації:

— звичайних граматичних розділових знаків (*знаки граматичної пунктуації*)

— розділових знаків між областями бібліографічного опису та їх елементами (*знаки приписної пунктуації*)

Для розрізнення приписаної та граматичної пунктуації застосовують **проміжок** в один друкований знак *до* і *після* при писаного знака. Виняток становлять крапка і кома — проміжок ставлять *тільки після* них. Знаки крапка з комою та три крапки до винятків не відносяться.

Знаки ; та : обов'язково розділяють пробілами з обох боків.

В нумерації сторінок пробіли відсутні: 1–12.

Заголовок від опису відокремлюють *крапкою*. Области опису відокремлюють одна від одної *крапкою і тире*. перед кожним елементом області, крім першого, ставиться визначений для цього приписаний знак. У разі повторення елементів він повторюється, за винятком знака навскісна лінія (застосовується в аналітичному описі).

3. Правила вживання великої та малої літер:

- перші слова відомостей, що відносяться до назви та відомостей про відповідальність записуються з *малої літери*, якщо вони не є власними назвами, першими словами назви чи цитатами.

- з *великої літери* розпочинається кожна область опису, яка виділяється *крапкою й тире*.

4. У ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 розширився набір обов'язкових елементів бібліографічного опису. Набули статусу обов'язкових:

- перші відомості про відповідальність в усіх областях (області назви та відомостей про відповідальність, області видання, області серії);
- додаткові відомості про видання;
- ім'я видавця, розповсюджувача тощо;
- основна назва серії та підсерії;
- Міжнародний стандартний номер серіального видання, що було надано серії чи підсерії (ISSN);
- номер випуску серії чи підсерії;
- окремі примітки в описі певних видів документів (в описі електронних ресурсів — примітки про джерело основної назви).

5. Заголовок запису — факультативний елемент. Якщо опис доповнюється заголовком бібліографічного запису, ім'я особи в заголовку наводять у формалізованому вигляді; спочатку прізвище, потім ім'я та по батькові. Після прізвища ставиться кома та пробіл, а також пробіл між складовими ініціалів : Бондар, В. М.

У заголовках творів одного, двох і трьох авторів зазначається ім'я першого, а потім у *відомостях про відповідальність* (за косою рисою) повторюють прізвище першого автора і через кому дають прізвища 2-го і 3-го авторів, відомості про відповідальність— обов'язковий елемент опису.(див. приклади)

6. При наявності більше трьох авторів **в області відповідальності (за косою рисою)** пишуть лише першого автора (за бажанням можна писати всіх авторів) та ін.: [та ін.].

7. У дисертації та авторефераті в області відповідальності пишуть повністю прізвище, ім'я та по батькові .

8. У патентних документах в області відповідальності на відміну від інших документів пишуть спочатку прізвище, а потім ініціали.

9. В області назви та відомостей про відповідальність вперше введено новий елемент — *загальне позначення матеріалу* (наводять з великої літери у квадратних дужках). Це *факультативний елемент* (не є обов'язковим), який доцільно зазначати в описі для інформаційних масивів, що вміщують відомості про документи різних видів. Наприклад:

Політологія [Текст],

Лісовенко Н. Г. Біоетичні аспекти в фармації [Рукопис] : дипл. робота,

Гостищев В. К. Общая хирургия [Електронний ресурс] : учебник,

Headway [Звукозапис],

Headway [Text].

Якщо в конкретному інформаційному масиві переважають документи одного виду, загальне позначення матеріалу може бути випущеним, наприклад:

[Текст] – в описах текстових видань.

10. Відомості, що запозичені не з приписного джерела інформації, наводять у **квадратних дужках** .Наприклад:

доповнення "[та ін.]" -та інші: / уклад. **В. Петренко [та ін.]**

ззначення "[б. м.]" - без місця: . - **[Б. м.], 2009. -**

Тощо.

Необхідно відзначити, що квадратні дужки застосовуються у межах однієї області. Якщо суміжні елементи відносяться до різних областей, то кожен елемент береться в окремі квадратні дужки.

11. Порядок складання бібліографічних описів на іноземні видання аналогічний нормам складання бібліографічного опису.

12. *В кінці бібліографічного опису ставиться крапка.*

13. При складанні бібліографічного опису можна застосовувати скорочення слів і словосполучень, які мають відповідати вимогам:

ДСТУ 3582—97 "Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі.

Загальні вимоги та правила", чинні в Україні як міждержавні:

ГОСТ 7.12—93 "Библиографическая запись. Сокращения слов на русском языке. Общие требования и правила",

ГОСТ 7.11—78 "Сокращения слов и словосочетаний на иностранных европейских языках в библиографическом описании"

3. Основні області та елементи однорівневого бібліографічного опису

1. Заголовок (Прізвище і ініціали автора).
2. Область назви та відомостей про відповідальність.
3. Область видання.
4. Область специфічних відомостей.
5. Область вихідних відомостей.
6. Область фізичної характеристики.
7. Область серії .
8. Область приміток.

Області назви та відомостей про відповідальність

- **Назва** – назва документа у вигляді, в якому вона затверджена автором і призначена для ідентифікації і пошуку документа, поміщена на титульному листі.
- *Загальне визначення матеріалу*
- **Відомості, що відносяться до назви**, вміщують інформацію, що розкриває та пояснює основну назву.

Область видання

Додаткові відомості про видання (виправлене, доповнене, стереотипне, перероблене тощо) наводять у формулюваннях та в послідовності, зазначеній у джерелі інформації Наприклад:

- Вид. 2-ге, доповн.
- 7-ме вид. стер.
- 4-те вид., переробл. та доповн.

Область специфічних відомостей

Вона використовується під час опису об'єктів, що є особливим видом публікацій або розміщені на специфічному носії (картографічні, нотні, серіальні документи; стандарти та технічні умови; патентні документи, а також електронні ресурси), наприклад:

Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосування [Текст] : (ISO 14001:2004, IDT) : ДСТУ ISO 14001:2004. — **[На заміну ДСТУ ISO 14001-97 ; чинний від 2006-05-15]**. — К. : Держспоживстандарт України, 2006. — VI, 20 с. : табл. ; 29 см. — (Національний стандарт України).

Область вихідних відомостей

- **Відомості про місце видання** (Назва міста). Наприклад:
К. (Київ);
Запоріжжя;
С.Пб. (Санкт-Петербург);
Л. ; К.
- **Ім'я видавця**. Наприклад:
. — Львів : **О.В. Богданова**;
. — К. : «Здоров'я»;
. — Вінниця : ДП ДКФ
- **Рік видання**. Наприклад :
. — К. : «Здоров'я», **2009**

Область фізичної характеристики

- **Відомості про пагінацію** (кількість сторінок). Наприклад:
. — К. : «Здоров'я», 2009. — **103 с.**
- **Специфічне позначення матеріалу** (том, частина, аркуш, зошит, брошура, папка тощо):
. — **1 зошит (28 окр. арк.)**
- Як інші фізичні характеристики об'єкта опису можуть бути наведені відомості про ілюстрації, про матеріал, з якого виготовлено об'єкт опису:
. — **28 с. : іл.** —

- **Відомості про супроводжувальний матеріал**, перед якими ставлять знак плюс. Наприклад:

. — 36 с. : іл. + 1 електрон. опт. Диск

Область серії

- **Основна назва серії та під серії:**

. — (Серія “Формування здорового способу життя”).

- **Міжнародний стандартний номер серіального видання:**

Міжнародний стандартний номер книги (ISBN);

Міжнародний стандартний номер серіального видання (ISSN)

- **Номер випуску серії чи під серії:**

. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).

- Відомості про кожну серію беруть в окремі круглі дужки і **розділяють проміжком**.

. — (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).

Область приміток

- Область приміток у цілому факультативна (. — Бібліогр. : с. 233.), однак при складанні опису деяких об’єктів окремі примітки обов’язкові. Наприклад:

. — Деп. в ДНТБ України 17.10.1992, № 1677-УК92;

- Відомості про тираж:
 - . — 150 экз.
 - . — 200 прим.

Порядок наведення бібліографічних відомостей

Заголовок опису. **Основна назва** [Загальне позначення матеріалу] = Паралельна назва : відомості, які відносяться до назви / **перші відомості про відповідальність ; подальші відомості про відповідальність. – Відомості про повторність видання. – Область специфічних відомостей. – Місце видання : Вид-во, рік. – Область фізичної характеристика. – (Назва серії. Назва підсерії ; №, т.). – Область приміток. – Міжнародний стандартний номер (ISBN).**

4. Особливості складання багаторівневого бібліографічного опису.

Багаторівневий бібліографічний опис використовується при описі багаточастинних документів – багатотомних і серіальних.

- На першому рівні (у загальній частині) багаторівневого опису наводять відомості, загальні для всіх або більшості фізичних одиниць – (томів випусків, номерів), що входять до складу багаточастинного документу. Наприклад:

Возіанова, Ж. І. Інфекційні і паразитарні хвороби [Текст] : навч. посіб. У 3 т. / Ж. І.

Возіанова. – К. : Здоров'я, 2001– . –

- На другому рівні багаторівневого опису приводять відомості, що відносяться до окремих фізичних одиниць. Першим елементом в

області заголовку, і відомостей про відповідальність є номер тому, випуску, частини і т.д. Основним заголовком тому є його власний заголовок, якому передує **двокрапка**. Якщо том включає більш дрібніші ділення, їх наводять **через кому**, наприклад:

Возіанова Ж. І. Інфекційні і паразитарні хвороби [Текст] : навч. посіб. у 3 т. **Т. 2** / Ж. І. Возіанова. - К. : Здоров'я, 2002. - 658 с. – ISBN 5-311-01249-8.

Т. 2, кн. 1 : Проблеми управління. – 2007. – 274 с.

- Якщо основний заголовок відсутній, то приводять наступний елемент зі знаком, що відповідає держстандарту.
- Відомості на другому і подальшому рівнях допускається записувати в згорнутій формі, при цьому опускаються всі або частина відомостей, окрім номера тому і стандартного номера тому, наприклад:

Т.1. – ISBN 5-250-01106-3

5. Особливості аналітичного бібліографічного опису

Об'єктом аналітичного бібліографічного опису є складова частина документа, для її ідентифікації та пошуку необхідні відомості про документ, в якому вона розміщена.

До складових частинь документа відносяться: самостійні твори; частина твору, що має самостійну назву; частина твору, що не має назви (може бути сформована на основі аналізу документа й наведена у квадратних дужках).

- Аналітичний бібліографічний опис є однорівневим. Документ, що уміщує складову частину називається **ідентифікаційним документом**.

Порядок наведення бібліографічних відомостей при складанні аналітичного опису

**Основна назва складової частини / відомості про відповідальність
складової частини**

**// Назва ідентифікуючий документ. – Відомості про місцезнаходження
складової частини в документі. – Примітки.**

Наприклад:

Білоус, М. В. Захворюваність аптечних працівників. Аналіз світових досліджень [Текст] / М. В. Білоус // Запорозж. мед. журн. - 2010. – Т. 12, N 1. - С. 51-54.

Посылкина О. В. Выбор поставщиков исходного сырья и материалов в условиях ХФП / О. В. Посылкина, Р. В. Сагайдак // Вчені України - вітчизняній фармації. - X., 2000. - С.381-382.

- Порядок наведення бібліографічних відомостей про складову частину документа та ідентифікуючий документ аналогічний нормам складання однорівневого бібліографічного опису.
- Якщо відомості про відповідальність складової частини документу співпадають із заголовком запису, то їх можна не повторювати в області заголовку і відомостей про відповідальність. Це правило стосовно тільки для аналітичного бібліографічного запису.
- Якщо заголовок дуже довгий, то частину можна опустити, замінивши його багатокрапкою.
- Скорочують типовий заголовок багатотомного або такого, що продовжується документу:

Науч. тр.

Зб. наук. статей

- Скорочують заголовок періодичного документу:

Клініч. хірургія

6. Складання бібліографічного опису на електронні ресурси

Загальні вимоги і правила складання бібліографічного опису електронного ресурсу визначає міждержавний стандарт «ГОСТ 7.82-2001

Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов»

Порядок наведення бібліографічних відомостей при складанні опису електронного ресурсу

Основна назва [Загальне позначення матеріалу] = Паралельна назва : відомості, які відносяться до назви / **відомості про відповідальність.** – **Відомості про видання.** – Об'єм ресурсу. – **Місце видання : Вид-во, рік.** – Область фізичної характеристика. – (Назва серії. Назва підсерії ; №, т.). – Область приміток. – **Міжнародний стандартний номер (ISBN).**

Джерелом інформації для **складання** бібліографічного запису є **електронний ресурс.** Залежно від режиму доступу електронні ресурси підрозділяються на ресурси локального доступу і віддаленого доступу.

Головним джерелом інформації є **титульний екран.**

Якщо він не **доступний,** то **використовують** інші джерела в наступному **порядку:**

- Етикетку або маркіровку на фізичному носії ресурсу;
- Технічну документацію, інший супровідний матеріал або контейнер;
- Довідкові видання та інші джерела поза електронним ресурсом.

<p>Основна назва — наводять за загальними правилами.</p>	<p>Маколи, Д. От плуга до лазера [Электронный ресурс] : энциклопедия: русская версия / Д. Маколи. – М. : Новый Диск, 1998. – 1 on-line : комбин. – (Интерактивная энциклопедия науки и техники). – Систем. требования: Операц. система Microsoft Windows 95/98/2000; процессор Pentium 100 МГц ; 32 МБ операт. памяти; разрешение экрана 640x480 с глубиной цвета 16 бит; звук. карта; 4-скор. устройство для чтения компакт-дисков или DVD-дисков; мышь. – Содерж. : Знакомство с работой более 150 различных устройств и основными науч. понятиями. Важнейшие изобретения человечества с 7000 года до н.э. до сегодняшнего дня и их изобретатели.</p>
<p>Загальне позначення матеріалу наводять після назви з великої літери у квадратних дужках.</p>	<p>Маколи, Д. От плуга до лазера [Электронный ресурс] : энциклопедия: русская версия / Д. Маколи. – М. : Новый Диск, 1998. – 1 on-line : комбин. – (Интерактивная энциклопедия науки и техники). – Систем. требования: Операц. система Microsoft Windows 95/98/2000; процессор Pentium 100 МГц ; 32 МБ операт. памяти; разрешение экрана 640x480 с глубиной цвета 16 бит; звук. карта; 4-скор. устройство для чтения компакт-дисков или DVD-дисков; мышь. – Содерж. : Знакомство с работой более 150 различных устройств и основными науч. понятиями. Важнейшие изобретения человечества с 7000 года до н.э. до сегодняшнего дня и их изобретатели.</p>
<p>Відомості, що відносяться до назви, вміщують інформацію, що розкриває та пояснює основну назву. Перед відомостями ставлять знак "двокрапка".</p>	<p>Маколи, Д. От плуга до лазера [Электронный ресурс] : энциклопедия: русская версия / Д. Маколи. – М. : Новый Диск, 1998. – 1 on-line : комбин. – (Интерактивная энциклопедия науки и техники). – Систем. требования: Операц. система Microsoft Windows 95/98/2000; процессор Pentium 100 МГц ; 32 МБ операт. памяти; разрешение экрана 640x480 с глубиной цвета 16 бит; звук. карта; 4-скор. устройство для чтения компакт-дисков или DVD-дисков; мышь. – Содерж. : Знакомство с работой более 150 различных устройств и основными науч. понятиями. Важнейшие изобретения человечества с 7000 года до н.э. до сегодняшнего дня и их изобретатели.</p>
<p>Відомості про відповідальність містять прізвища авторів, назви організацій відповідальних за зміст видання (з попередньою косою рисою)</p>	<p>Маколи, Д. От плуга до лазера [Электронный ресурс] : энциклопедия: русская версия / Д. Маколи. – М. : Новый Диск, 1998. – 1 on-line : комбин. – (Интерактивная энциклопедия науки и техники). – Систем. требования: Операц. система Microsoft Windows 95/98/2000; процессор Pentium 100 МГц ; 32 МБ операт. памяти; разрешение экрана 640x480 с глубиной цвета 16 бит; звук. карта; 4-скор. устройство для чтения компакт-дисков или DVD-дисков; мышь. – Содерж. : Знакомство с работой более 150 различных устройств и основными науч. понятиями. Важнейшие изобретения человечества с 7000 года до н.э. до сегодняшнего дня и их</p>

	изобретатели.
Область примітки – примітки про системні вимоги.(після фрази «Систем. вимоги»). Обов'язково для локального доступу.	Маколи, Д. От плуга до лазера [Электронный ресурс] : энциклопедия: русская версия / Д. Маколи. – М. : Новый Диск, 1998. – 1 on-line : комбин. – (Интерактивная энциклопедия науки и техники). – Систем. требования: Операц. система Microsoft Windows 95/98/2000; процессор Pentium 100 МГц ; 32 МБ операт. памяти; разрешение экрана 640x480 с глубиной цвета 16 бит; звук. карта; 4-скор. устройство для чтения компакт-дисков или DVD-дисков; мышь. – Содерж. : Знакомство с работой более 150 различных устройств и основными науч. понятиями. Важнейшие изобретения человечества с 7000 года до н.э. до сегодняшнего дня и их изобретатели.
Примітки про режим доступу. Обов'язково при складанні запису на віддалений ресурс. Примітку починають словами «режим доступу».	История книги [Электронный ресурс] : учебник для вузов / ред. А. А. Говоров, Т. Г. Куприянова ; Московский гос. ун-т печати, Лаборатория компьютеризации ФИДиКТ. – Электрон. текстовые дан. – М. : Издательство МГУП «Мир книги», 1998. – 348 с. : цв. – Режим доступа: http://www.hi-edu.ru/e-books/НВ/, свободный. – Электрон. версия печ. публикации.
Web - сторінка	История книги [Электронный ресурс] : учебник для вузов / ред. А. А. Говоров, Т. Г. Куприянова ; Московский гос. ун-т печати, Лаборатория компьютеризации ФИДиКТ. – Электрон. текстовые дан. – М. : Издательство МГУП «Мир книги», 1998. – 348 с. : цв. – Режим доступа: http://www.hi-edu.ru/e-books/НВ/, свободный. – Электрон. версия печ. публикации.

- **Відомості** про відповідальність можуть включати інформацію про осіб, чії роботи містяться в електронному документі, а так само відомості про осіб, на базі робіт яких створений даний документ.
- **Об'єм ресурсу** – факультативний елемент, який складається із зазначення кількості файлів, що представляють зміст даних(наводять в круглих дужках):

Електрон. дан. (1 файл)

- В області **фізичної характеристики** наводять відомості, які стосуються електронного ресурсу локального доступу. Наприклад:

Фото – компакт – диск (Photo-CD)

- Інші **фізичні характеристики** (звук, колір і т.д.) наводять після зазначення кількості фізичних одиниць і специфічного позначення матеріалу з попередньою двокрапкою:

. — 3 electronic disks : sd.

- В області **примітки першим наводять** після фрази «Систем. вимоги» указують наступні вимоги, відокремлюючи їх один від одного приписним знаком крапкою з комою:
 - найменування, модель комп'ютера;
 - об'єм оперативної пам'яті;
 - найменування операційної системи;
 - програмне забезпечення;
 - технічні засоби.
- Обов'язковою є примітка про джерело основного заголовку:
 - Загол. з титул. Екрану

7. Зразки бібліографічних описів

<p>Книги Один, два, три автори</p>	<p>Зубков, М. Г. Сучасна українська ділова мова [Текст] : підручник для вищ. та середніх спец. навч. закладів / М. Г. Зубков. - 9-е вид. - Х. : Співак Т. К., 2009. - 400 с. - ISBN 9789668896385.</p> <p>Кански, Дж. Офтальмологія [Текст] : атлас-справочник / Дж. Кански, Б. Боулінг ; пер. с англ. В. И. Морхат. - М. : Медицинская литература, 2009. - 184 с. - (В фокусе). - ISBN 9785896771043.</p> <p>Шаламов, Р. В. Біологія. Комплексна підготовка [Текст] : навч. посіб / Р. В. Шаламов, В. І. Підгірний, Ю. В. Дмитрієв. - Х. : Веста, 2009. - 240 с. - (Вісник ТІМО). - ISBN 978-966-08-4130-7.</p>
<p>Опис за назвою Чотири автори</p>	<p>Информационно-методические материалы по аптечному производству лекарств [Текст] : метод. материал / АИ фирма "Инновац. фонд" ; МЗ УССР, Запорож. гос. мед. ин-т. - Запорожье : [Б.и.], 1990. - 253 с.</p>
<p>П'ять і більше авторів</p>	<p>Иридодиагностика [Текст] : монографія / В. С. Вельховер [и др.]. - М. : Медицина, 1988. - 237 с. - ISBN 5-225-00150-5.</p>

<p>Без авторів</p> <p>За редакцією</p> <p>Укладач, переклад</p>	<p>Медицина біологія [Текст] : підручник / В. П. Пішак [та ін.] ; за ред. В. П. Пішака, Ю. І. Бажори. - Вінниця : Нова книга, 2009. - 608 с. - ISBN 9789663821498.</p> <p>English for Pharmacists [Текст] : textbook / Л. Я. Аврахова [et al]; ed. L. Avrachova. - К. : Medicine, 2009. - 367 p. - ISBN 9789661000611.</p> <p>Отраслевые стандарты объемов обследования и лечения в акушерстве, гинекологии и неонатологии [Текст] : монографія. - М. : Триада-Х, 2001. - 246 с. – ISBN 5-8249-0006-Х.</p> <p>Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів [Текст] : довідник-посібник / за ред. Ю. М. Мостового. - 11-е вид., доп. і перероб. - Вінниця : ДП ДКФ, 2009. - 480 с. - ISBN 9789662024098.</p> <p>Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка [Текст] : навч. посіб. / за ред. Л. М. Ковальчука, О. В. Кононова. - К. : Медицина, 2009. - 478 с. - ISBN 9789661000246.</p> <p>Руководство по технике врачебных манипуляций [Текст] : руководство / сост. : Г. Чен, К. Дж. Соннендэй, К. Д. Лиллемо; пер. с англ. Ю. В. Алексеенко [и др.]. - 2-е изд. - М. : Мед. лит., 2002. - 384 с. – ISBN 5-89677-024-3.</p>
<p>Методичні рекомендації</p>	<p>Михалюк, Є. Л. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації в акушерстві та гінекології [Текст] : метод. рек. для самостійної роботи студ. при підготовці до практ. заняття / Є. Л. Михалюк, О. О. Черепок. - Запоріжжя : [Б.в.], 2009. - 48 с.</p>
<p>Словники</p>	<p>Новий англо-український та українсько-англійський словник [Текст] : 60 000 сл / уклад. В. Ф. Малишев, О. Ю. Петраковський. - Х. : ПП "ДИВ", 2009. - 576 с. - ISBN 9789668504228.</p>
<p>Багатотомний документ</p>	<p>Патологічна фізіологія [Текст] : кн. у 3-х ч. Ч. 1. Нозологія / М. С. Регеда [та ін.]; за ред. М. С. Регеди. - Л. : Сполом, 2009. - 290 с. - ISBN 9789666654598.</p> <p>Сімейна медицина [Текст]: енциклопедія: у 5-ти т. / Є. Х. Заремба [та ін.]. – К. : Здоров'я, 2006. – Т. 1, кн. 2 : Хвороби органів травлення. Хвороби нирок і сечових шляхів. Хвороби органів кровотворення. Експертиза працездатності при патології внутрішніх органів / за ред. В. Г. Передерія, Є. Х. Заремби. – 568с. – ISBN 978-966-463-003-7.</p>

<p>Законодавчі документи</p> <p>З періодичного видання</p>	<p>Основи законодавства України про культуру [Текст] : за станом на 20 лютого 2002 р. : офіц. вид. - К. : Парламент. вид-во, 2002. - 19 с.</p> <p>Про державну підтримку сільського господарства України [Текст] : закон України за станом на 23 берез. 2009 р. : офіц. вид. - К. : Парламент. вид-во, 2009. - 29 с. - (Закони України).</p> <p>Україна. МОЗ. Про затвердження протоколів провізора (фармацевта) [Текст] : наказ МОЗ України від 22.02.2010 № 158 // Аптечний аудит. - 2010. - № 5. - С. 3-60.</p>
<p>Тези доповідей. Матеріали конференцій, з'їздів, конгресів</p>	<p>Вацик, М. М. Топографія лівої печінкової вени у плодів [Текст] : матеріали временних колективів / М. М. Вацик // Анатомо-хірургічні аспекти дитячої гастроентерології : Матеріали наук. симпозиуму. - Чернівці : Букрек, 2007. - С. 15.</p> <p>Адміністративний устрій та самоврядування в Україні XVII - XX століття [Текст] : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції м. Запоріжжя, 13-14 жовтня 1999 р. Ч.1. - Запоріжжя : РА "Тандем-У", 1999. - 236 с.</p> <p>Глактионов, А. Г. Действие ортофена на изменение энтерококковой флоры у больных пищевой токсикоинфекцией [Текст] : тези / А. Г. Глактионов, В. И. Седов // Актуал. питання фармац. та мед. науки і практики : зб. наук. ст. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2004. - Вип. 12, т. 2: Міжнар. наук. конф. «Історія та перспективи розвитку фармацевтичної науки і освіти» (Запоріжжя, 2004). - С. 261-265.</p>
<p>Дисертації</p>	<p>Бабченко, Р. А. Варіабельність ритму серця у хворих, які перенесли Q-інфаркт міокарда, з артеріальною гіпертензією [Текст] : дис. ... канд. мед. Наук : 14.01.11 / Бабченко Роман Анатолійович. - Д. : [Б.в.], 2003. - 169 с.</p> <p>Березін, О. Є. Серцева недостатність [Текст] : клініко-гемодинамічні, структурно-функціональні, нейрогуморальні та лікувально-прогностичні аспекти : дис. ... д-ра мед. наук : 14.01.11 / Березін Олександр Євгенович. - Запоріжжя : [Б.в.], 2002. - 605 с.</p>

<p>Автореферати дисертацій</p>	<p>Постоленко, М. Д. Вибір терміну і методу операції при відновленні безперервності товстої кишки [Текст] : автореф. дис. ... канд. мед. наук : спец. 14.01.03 «Хірургія» / Постоленко Микола Дмитрович ; Запоріж. держ. мед. ун - т. - Запоріжжя : [Б.в.], 2009. - 20 с.</p> <p>Суріков, О. О. Науково-методичні підходи до удосконалення інформаційних систем у раціональному використанні лікарських засобів [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. фарм. наук : спец. 15.00.01 «Технологія ліків та організація фармацевтичної справи» / Суріков Олександр Олександрович ; Нац. фармацевтичний ун-т. - Х. : [Б.в.], 2010. - 24 с.</p> <p>Холодкова, О. Л. Особливості патогенезу порушень морфофункціонального стану репродуктивної системи самців та самок експериментальних тварин та їх корекція за допомогою регенеративних технологій [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра мед. наук : спец. 14.03.04 «Патологічна фізіологія» / Холодкова Олена Леонідівна ; Одеський держ. мед. ун-т. - О. : [Б. в.], 2010. - 36 с.</p>
<p>Звіт про НДР</p>	<p>Вивчити діагностичні можливості шаттл тесту і лазерної агрего метрії у хворих із хронічним легеневим серцем [Текст] : звіт про НДР(закл.) I.05.03 / Інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського АМН України ; керівн. В. М. Петренко ; викон. : В. К. Гаврисюк [та ін.]. — К., 2005. — 51 с. — Інв. № 0205U006924.</p>
<p>Депоновані наукові праці</p>	<p>Разумовский, В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе [Текст] / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев ; Ин-т экономики города. – М., 2002. – 210 с. : схемы. – Библиогр.: с. 208–209. – Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.</p>

<p align="center">Стандарти</p>	<p>ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1—2003, IDT) [Текст]. — Взамін ГОСТ 7.1-84, ГОСТ 7.16-79, ГОСТ 7.18-79, ГОСТ 7.34-81., ГОСТ 7.40-82 ; чинний з 2007—07—01. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — III, III, 47 с. ; 29 см. — (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).</p> <p align="center">Або</p> <p>Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Текст] : (ГОСТ 7.1—2003, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. — Чинний з 2007—07—01. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — III, III, 47 с. ; 29 см. — (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).</p>
<p align="center">Патенти</p>	<p>Патент 10192 А Україна, МПК (2006) А 61 В 6/00. Спосіб диференційної діагностики гострого піелонефриту [Текст] / Возіанов О. Ф., Пасечніков С. П., Лісовий В. М., Погребинський В. М., Мельник В. Я., Бухалов Ю. В.; заявник та патентовласник Ін-т урології та нефрології АМН України, Укр. держ. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. — № 94062352; заявл. 20.06.94; опубл. 25.12.96, Бюл. № 4, 1996 р.</p>
<p align="center">Інформаційні листи</p>	<p>Спосіб очищення фактора VII згортання крові [Текст] / Шурко Н. О., Даниш Т. В., Новак В. Л., Вороняк М. І., Вус М. М., Мадич С. Є., Дульцева Н. А., Орлова Л. В. ; ДУ "Інститут патології крові та трансфузійної медицини АМН України. - К., 2010. - 4 с. - (Інформ лист про нововведення в системі охорони здоров'я / Укрмедпатентінформ ; № 2-2010, вип. 1 з проблеми " Гематологія та трансфузіологія").</p>
<p align="center">Рецензії</p> <p align="center">Без назви</p>	<p>Гаврилов, А. В. Как звучит? [Текст] / Андрей Гаврилов // Кн. обозрение. — 2002. — 11 марта (№ 10–11). — С. 2. — Рец. на кн.: Музыкальный запас. 70-е : проблемы, портреты, случаи / Т. Чердиченко. — М. : Новое лит. обозрение, 2002. — 592 с.</p> <p>Левенець, В. М. [Рецензія] [Текст] / В.М. Левенець, С.С. Страфун // Ортопедия, травматология и протезирование. - 2000. - № 4. — С.142 -144. - Рец. на кн. : Тяжелов О.А. Нестабильность плечевого сустава. - Х.,1999.</p>
<p align="center">Інтерв'ю</p>	<p>Заболотний Д. І. Заради здоров'я всіх та</p>

	кожного: інституту отоларингології імені професора О.С. Коломійченка АМН України – 50 років : [інтерв'ю з членом – кореспондентом АМН України, головним отоларингологом МОЗ України, професором Дмитром Іллічем Заболотним] / розмову вів Юрій Віленський // Ваше здоров'я. – 2010. – 4 черв.
Книги	<p>Частина</p> <p>Косметические свойства растений [Текст] // Дрибноход, Ю. Косметика и косметология : все растительные средства по уходу за кожей. Ваш профессиональный домашний консультант. - СПб., 2006. - Ч. 1, гл. 1. - С. 16-39.</p> <p>Дитячі хвороби [Текст] // Сімейна медицина : енциклопедія / Є. Х. Заремба [та ін.] ; за ред. В. Г. Передерія, Є. Х. Заремби. - К., 2008. - Т. 2 : Дитячі хвороби. Інфекційні хвороби. Основні принципи лікування хворих. - С. 7-329.</p> <p>Кубалова М. Н. Электростимуляция // Техника и методики физиотерапевтических процедур [Текст] : (Справочник) / Под ред. В.М. Боголюбов. - М., 2003. – Гл. 7. – С. 103-117.</p>
Продовжуваного видання	<p>Вдосконалення трансфузіологічної тактики при анестезіологічному забезпеченні хірургічних втручань [Текст] / С.І. Воротинцев [та ін.] // Актуал. питання фармац. та мед. науки і практики. - Запоріжжя, 2004. - Вип. 13. - С. 1-5.</p>
Статті	<p>Ольшевська, Н. Напис «без ГМО», на жаль, не убезпечує від ГМО [Текст] / Н. Ольшевська // Здоров'я і довголіття. 2010. - 1-7 черв.</p> <p>Бриль, И. Дарсил, или Верните спрос на гепатопротекторы! [Текст] / И. Бриль // Еженедельник АПТЕКА. - 2010. – 15 марта (N 12). - С. 4.</p>
З газет	
З журналів	<p>Боголюбов, А. Н. О вещественных резонансах в волноводе с неоднородным заполнением [Текст] / А. Н. Боголюбов, А. Л. Делицын, М. Д. Малых // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 3, Физика. Астрономия. – 2001. – № 5. – С. 23–25. – Библиогр.: с. 25.</p> <p>Слабий, М. В. Аналіз динаміки фармацевтичних кадрів в Україні за 1993-2004 роки [Текст] / М. В. Слабий, Б. Л. Парновський, О. М. Заліська // Фармац. журн. - 2005. - N 2. - С. 34-38.</p> <p>Новий спосіб діагностики і моніторингу ефективності лікування злоякісних пухлин за слиною [Текст] / Є. І. Суслов [та ін.] // Патологія. - 2007. - Т. 4, N 1. – С. 67-71.</p>
Більше 3-х авторів	

Електронні ресурси	
Локальний ресурс	<p>Большая энциклопедия Кирилла и Мефодия, 2000 [Электронный ресурс]. –Электрон. дан. – М. : Кирилл и Мефодий : Большая Рос. энцикл., 2000. – 2 электрон. опт. диска (CD-ROM) : зв., цв.+ рук. пользователя (16 с.). – Систем. требования: Pentium; 8 Мб ОЗУ; MS Windows 95/98/NT; 4-скоростной дисковод CD-ROM; SVGA- видеокарта (800X600, 65536 цв.); 16-бит. зв. карта; мышь.</p>
Віддалений ресурс	<p>История книги [Электронный ресурс] : учебник для вузов / ред. А. А. Говоров, Т. Г. Куприянова ; Московский гос. ун-т печати, Лаборатория компьютеризации ФИДиКТ. – Электрон. текстовые дан. – М. : Издательство МГУП «Мир книги», 1998. – 348 с. : цв. – Режим доступа: http://www.hi-edu.ru/e-books/НВ/, свободный. – Электрон. версия печ. публикации.</p>

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Текст] : (ГОСТ 7.1—2003, ІДТ) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. — Чинний з 2007—07—01. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — III, III, 47 с. ; 29 см. — (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) (Національний стандарт України).
2. Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления [Текст] : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. - Взамен ГОСТ 7.1-84, ГОСТ 7.16-79, ГОСТ 7.18-79, ГОСТ 7.34-81., ГОСТ 7.40-82 ; введ. 2007—07—01. - М.: ИПК Изд-во стандартов, 2004. – 48 с. - (Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу).
3. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов. Общие требования и правила составления [Текст] : ГОСТ 7.82—2001. – Взамен ГОСТ 7.82—2001; введ. 2002—07—01. – Режим доступа : <http://www.ugatu.ac.ru/ddo/oot/izd/g9.htm>
4. Введення в дію нового стандарту з бібліографічного опису ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006. Основні відмінності від Гост 7.1 – 84 [Електронний ресурс] : нові правила бібліографічного опису / Кн. палата України. – Режим доступу : http://www.ukrbook.net/DSTU_pabl.htm.
5. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Електронний ресурс] : метод. рекомендації з впровадження / Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка. - Режим доступу : http://library.lnu.edu.ua/bibl/Book/Library_Standart.pdf
6. Методика створення бібліографічних описів [Електронний ресурс] / Луганський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка.- Режим доступу : http://lib.luguniv.edu.ua/ua/information_service/example_bibliography2.html
7. Приклади бібліографічних записів [Електронний ресурс] . - Режим доступу : http://www.ukrbook.net/bib_zap.htm